

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 67/2024 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Matti Sillanmäki, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Jussi Terho, Finanssivalvonta
- juristi Fanni Teinilä, Rahoitusvakausvirasto
- johtaja Johanna Erkkilä, Liikenne- ja viestintävirasto, Kyberturvallisuuskeskus
- johtava varautumisasiantuntija Tehi Palletvuori, Huoltovarmuuskeskus
- työelämäprofessori Mikko Kiviharju

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- sisäministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- Finanssiala ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Nasdaq Helsinki Oy

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, sijoituspalvelulakia, maksulaitoslakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, sijoitusrahastolakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettua lakia, vakuutusyhtiölakia, Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettua lakia ja valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

Esityksen tarkoituksena on antaa finanssialan digitaalista häiriönsietokykyä koskevaa niin sanottua EU:n DORA-asetusta täydentävät kansalliset säännökset sekä panna täytäntöön eräiden direktiivien muuttamista finanssialan digitaalisen häiriönsietokyvyn osalta koskeva niin sanottu DORA-muutosdirektiivi sekä antaa kyberturvallisuuden korkean tason varmistamista unionissa koskevan niin sanotun NIS 2 -direktiivin ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan niin sanotun CER-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa täydentävät säännökset pankkitoiminnan ja finanssimarkkinoiden infrastruktuurin osalta.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa ehdotetaan säädettävän Finanssivalvonnan toimimisesta EU:n DORA-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena sekä NIS 2 -direktiivissä ja CER-direktiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena pankkitoiminnan ja rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin osalta. Finanssivalvonnan tehtäviä täydennettäisiin tehtävillä edistää finanssimarkkinoilla toimivien kyberturvallisia toimintatapoja sekä edistää finanssimarkkinoiden kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä. Finanssivalvonnan velvollisuudet toimia yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa kyberturvallisuuden edistämiseksi ehdotetaan koottavan uuteen pykälään. Lisäksi lain hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä täydennettäisiin EU:n DORA-asetuksen johdosta ja laissa tarkoitettujen muiden finanssimarkkinoilla toimivien joukkoon lisättäisiin mainitun asetuksen soveltamisalaan kuuluva tieto- ja viestintäteknikan palveluntarjoajana oleva kolmas osapuoli.

Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettua lakia ja valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia muutettaisiin siten, että Teollisen yhteistyön rahasto Oy ja Finnvera Oyj jätettäisiin EU:n DORA-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Muiden muutettaviksi ehdotettujen lakien osalta DORA-muutosdirektiivi edellyttää, että lakiin lisätään säännökset vaatimuksista hallinnoida verkko- ja tietojärjestelmiä EU:n DORA-asetuksen mukaisesti sekä eräitä muita muutoksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.1.2025.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi finanssialan digitaalista häiriönsietokykyä koskevaa asetusta (EU:n DORA-asetus) täydentävät kansalliset säännökset. Lisäksi ehdotuksella pannaan täytäntöön DORA-asetuksen kanssa samaan aikaan annettu DORA-muutosdirektiivi sekä annetaan kyberturvallisuuden korkean tason varmistamista unionissa koskevan direktiivin (NIS2-direktiivi) ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan direktiivin (CER-direktiivi) täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset siltä osin, kun ne koskevat pankkitoimintaa ja finanssimarkkinoiden infrastruktuuria. Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on varmistaa finanssiryhmittöiden liiketoimintaprosesseja tukevien verkko- ja tietojärjestelmien digitaalisen häiriönsietokyvyn korkea taso sekä DORA-asetuksen mukaisten vaatimusten noudattaminen kansallisella tasolla. Asetus on jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta, ja kansallista liikkumavaraa on vain hyvin rajallisesti. Sääntely on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.1.2025.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

EU:n DORA-asetus ja DORA-muutosdirektiivi ovat osa Euroopan komission toimenpidepaketia, jolla pyritään parantamaan digitaalisen rahoituksen tarjoamia mahdollisuuksia innovoinnin ja kilpailun vauhdittamiseksi, luomaan uusia vaihtoehtoja nykyisten rahoitus- ja maksupalvelujen rinnalle sekä vähentämään digitaaliseen rahoitukseen liittyviä riskejä. DORA-asetus asettaa yhdenmukaiset vaatimukset rahoitusalaalla toimivien yhtiöiden ja organisaatioiden sekä niille tieto- ja viestintäalan palveluja tarjoavien kriittisten kolmansien osapuolten verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudelle. DORA-muutosdirektiivin avulla pyritään puolestaan varmistamaan, että DORA-asetukseen ja useihin muihin EU-säännöksiin sisältyvät tieto- ja viestintätekniskariskin hallintaa koskevat vaatimukset muodostavat johdonmukaisen ja toimivan kokonaisuuden.

Rahoitusmarkkinat ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen toimiala, jonka toimintaympäristöön vaikuttavat olennaisesti muun muassa digitalisoituminen, tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen aiheuttamien riskien kasvu sekä Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristön muutos. Talousvaliokunta toteaa, että toimintaympäristön radikaalin muuttumisen vuoksi on entistäkin tärkeämpää varmistaa finanssimarkkinoilla toimivien finanssiyhteisöjen ja muiden kriittisten toimijoiden kyberturvallisuuden korkea taso. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että toimenpiteet rahoitusmarkkinoiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko EU:n alueella.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU:ssa on DORA-asetuksen ohella annettu myös muuta kyberturvallisuuteen vaikuttavaa lainsäädäntöä. Erityisesti on syytä huomioida elokuussa 2024 voimaan tullut EU:n tekoälyasetus, joka arvottaa erilaisten tekoälytoteutusten riskiä esimerkiksi toimialan perusteella, ja suuririskisiksi arvioituille toimijoille asetetaan erilaisia riskienhallintaan liittyviä velvoitteita. Lisäksi nopeasti kehittyvän kvanttilaskennan mahdollisuudet tuovat uusia haasteita rahoitusmarkkinoiden kyberturvallisuudelle. Valiokunta korostaa, että myös näistä syistä tehokkaan ja johdonmukaisen EU:n kyberturvallisuusekosysteemin luominen ja jatkuva kehittäminen on välttämätöntä.

Dora-asetuksen soveltamisala ja suhde muuhun kyberturvallisuutta koskevaan sääntelyyn

EU:n DORA-asetusta sovelletaan laajasti rahoitusalan eri toimijoihin, joita ovat asetuksessa määritellyt finanssiyhteisöt sekä tieto- ja viestintäverkkopalvelujen tarjoajat eli TVT-palveluntarjoajina toimivat kolmannet osapuolet. Talousvaliokunta yhtyy useissa asiantuntijalausunnoissa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan sääntelyn soveltamisalan tulee kattaa laajasti eri finanssialan toimijat sekä sellaiset muut kriittiset toimijat, joiden toiminnalla on keskeinen merkitys rahoitusmarkkinoiden kyberturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn turvaamisen näkökulmasta.

DORA-asetuksen 2 artiklan 4 kohdan nojalla jäsenvaltiot voivat jättää asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle tietyt niiden alueella sijaitsevat EU:n luottolaitosdirektiivissä tarkoitetut yhteisöt. Tämän mukaisesti hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund) ja Finnvera Oyj jätetään DORA-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Perusteluina hallituksen esityksessä todetaan, että DORA-asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena toimiva Finanssivalvonta ei valvo Finnfundia eikä Finnveraa. Lisäksi katsotaan, että DORA-asetuksen täytäntöönpanoa varten ei ole tarkoituksenmukaista luoda erillisiä valvontajärjestelyjä, vaan ohjausta ja valvontaa tulee arvioida kokonaisuutena näitä yhtiöitä koskevien lainsäädäntöuudistusten yhteydessä. Talousvaliokunta pitää hallituksen esityksen mukaista etenemistapaa

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

perusteltuna. Valiokunta toteaa samalla, että sekä Finnvera Oyj:tä että Finnfundia koskevien lainsäädäntöjen kokonaisuudistukset ovat hallitusohjelman mukaisesti parhaillaan valmisteltavina ja pitää tärkeänä, että valmistelussa huomioidaan myös DORA-asetuksen digitaalista häiriönsietokykyä koskevat vaatimukset.

Työeläkesektori ei kuulu DORA-asetuksen soveltamisalaan, eikä hallituksen esitykseen sisälly ehdotuksia työeläkesektorin toimijoiden digitaalista häiriönsietokykyä koskevaksi sääntelyksi. Muutamassa asiantuntijalausunnossa kuitenkin todetaan, että työeläkevakuutusyhtiöille sekä työeläkevakuutustoimintaa harjoittaville eläkesäätiöille ja -kassoille tulisi kansallisesti säätää DORA-asetusta vastaavat digitaalista häiriönsietokykyä koskevat vaatimukset. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työeläkesektorista vastaava sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö pyrkii viemään asiaa eteenpäin lähitulevaisuudessa. Talousvaliokunta yhtyy asiantuntijalausunnoissa esitettyyn näkemykseen ja pitää tärkeänä, että myös työeläkevakuutusyhtiöiden digitaalista häiriönsietokykyä koskevat asianmukaiset ja ajantasaiset vaatimukset ja valvontatoimet.

Suhteellisuusperiaate. DORA-asetuksen mukaan asetusta on sovellettava niin, että sen nojalla asetettavat velvoitteet ovat oikeassa suhteessa yhteisön kokoon ja yleiseen riskiprofiiliin sekä sen palvelujen ja toimintojen luonteeseen, laajuuteen ja monimutkaisuuteen. Säännöksen tarkoituksena on välttää tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Talousvaliokunta pitää tätä tavoitetta sinänsä kannatettavana. Samalla se viittaa lausuntoonsa TaVL 26/2020 vp — U 58/2020 vp, jonka mukaan suhteellisuusperiaatetta DORA-asetuksen nojalla sovellettaessa on olennaista arvioida nimenomaan toimijan vaikutusta markkinaan, eikä yksinomaan sen kokoa. Tämä on tärkeää, koska myös pienen toimijan riskienhallinnan laiminlyönti voi aiheuttaa laajavaikutteisen ongelman, jolla voi olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi huoltovarmuuteen. Valiokunta katsoo, että valvonnan tulee olla tehokasta ja oikein kohdennettua, ja samalla on huolehdittava siitä, että se ei aiheuta finanssialan toimijoille tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

DORA-asetuksen suhde NIS2-direktiiviin ja CER-direktiiviin. DORA-asetus sääntelee finanssisektorin digitaalista häiriönsietokykyä yksityiskohtaisemmin ja kattavammin kuin NIS2- ja CER-direktiivit. Talousvaliokunta pitää useiden asiantuntijalausuntojen tavoin perusteltuna hallituksen esityksen linjausta, jonka mukaan CER- ja NIS2-direktiivien velvoitteita ei sovelleta DORA-asetuksen soveltamisalaan kuuluviin finanssialan toimijoihin. Linjaus on tarpeen, jotta vältetään eri sääntelyjen päällekkäinen soveltaminen sekä finanssialan toimijoille ja viranomaisille aiheutuva tarpeeton hallinnollinen taakka. Valiokunta kuitenkin korostaa, että NIS2-direktiivin ja CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi luokitellut finanssialan toimijat eli luottolaitokset, kauppapaikkojen ylläpitäjät ja keskusvastapuolet tulee huomioida näiden direktiivien mukaisissa kansallisissa strategioissa ja toimenpiteissä sekä viranomaisten välisissä yhteistyörakenteissa, jotta voidaan varmistaa kyberturvallisuutta koskevien toimien johdonmukaisuus sekä viranomaisten välinen sujuva tiedonkulku. Ehdotus sisältää tämän mukaisesti NIS2- direktiivin ja CER-direktiivin täytäntöönpanoa koskevat säännökset siltä osin, kun on kyse pankkitoiminnasta ja finanssimarkkinoiden infrastruktuurin häiriönsietokyvystä.

DORA-asetusta ja DORA-muutosdirektiiviä täydentävät kansalliset säännökset

DORA-asetus on jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta, joten se pitkälti määrittää sääntelyn aineellisen sisällön. Kansallisessa lainsäädännössä puolestaan säädetään toimivaltaisesta kansal-

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

lisestä viranomaisesta ja sen toimivaltuuksista, hallinnollisista seuraamuksista sekä viranomais-ten välisestä tietojenvaihdosta ja yhteistyöstä. Ehdotuksessa esitetään muutoksia Finanssivalvon-nasta annettuun lakiin, eräisiin muihin rahoitusmarkkinoiden sääntelyä koskeviin lakeihin sekä Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (Finnfund Oy) ja Finnvera Oyj:stä an-nettuihin lakeihin.

Toimivaltainen viranomainen ja sen tehtävät

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta toimii DORA-asetuksen säännösten noudattamista valvo-vana kansallisena toimivaltaisena viranomaisena. Lisäksi Finanssivalvonnan tehtävänä on edis-tää finanssimarkkinoilla toimivien kyberturvallisia toimintatapoja ja osallistua asetuksessa tar-koitettuun viranomaisien väliseen yhteistyöhön. Se vastaa myös uhkaperusteiseen tunkeutumis-testaukseen kansallisella tasolla liittyvistä tehtävistä, ylläpitää ja jakaa tilannekuvaa tietoturva-poikkeamista ja kyberhyökkäyksistä sekä osallistuu huoltovarmuusorganisaation toimintaan. Li-säksi Finanssivalvonta toimii NIS2-direktiivin ja CER-direktiivin tarkoittamana toimivaltaisena viranomaisena siltä osin, kun on kyse pankkitoiminnasta tai rahoitusmarkkinoiden infrastruktuu-rista. Valiokunta viittaa saamiinsa asiantuntijalausuntoihin ja toteaa, että ehdotuksen mukaiset toimivaltaista viranomaista ja sen toimivaltuuksia koskevat ehdotukset ovat perusteltuja osana DORA-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa.

Hallinnolliset seuraamukset

Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi niin, että Finanssivalvonta voisi määrätä korjaavia toimenpiteitä tai seuraamus-maksun sille, joka laiminlyö tai rikkoo DORA-asetuksen mukaisia velvoitteitaan. Asetuksen mu-kaan seuraamusten ja korjaavien toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoitta-via.

Talousvaliokunta pitää ehdotettuja seuraamuksia koskevia säännöksiä perusteltuina ja oikeasuhtaisina. Finanssialan digitaalista häiriönsietokykyä koskevan sääntelyn yhteiskunnallisen merkit-tävyyden ja finanssimarkkinoiden valvonnan uskottavuuden näkökulmasta on tärkeää, että Fi-nanssivalvonnalla on käytettävissä tehokkaat sanktiot tilanteissa, joissa DORA-asetuksen velvoitteita rikotaan tai laiminlyödään. Valiokunta pitää myös perusteltuna ehdotuksen mukaista lin-jausta siitä, että eri finanssialan sääntelyihin perustuvia vakavuudeltaan samankaltaisia rikko-muksia tulee säännellä ja arvioida mahdollisimman yhdenmukaisesti. Lisäksi valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että ehdotuksessa on asianmukaisesti varmistettu kaksoisrangaistavuuden kiel-lon ja sitä koskevan EU:n tuomioistuinten oikeuskäytännön toteutuminen.

Tieto- ja viestintätekniiikan palveluja tarjoavien toimijoiden valvonta

DORA-asetus sisältää myös tieto- ja viestintätekniiikan palveluja (TVT-palvelut) tarjoavia kol-mansia osapuolia koskevia velvoitteita. TVT-palveluilla tuetaan finanssiyhteisöjen keskeisiä toi-mintoja, ja näin ollen TVT-palvelujen tarjoajien toiminnalla on olennainen merkitys finanssi-markkinoiden häiriöttömän toiminnan näkökulmasta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että nämä toimijat lisätään Finanssivalvonnan yleisten valvontavaltuuksia, lain mukaisia tiedonsaan-ti- ja tarkastusvaltuuksia ja seuraamuksia koskevien säännösten piiriin.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

Muutamassa valiokunnan saamassa asiantuntijalausunnossa todetaan, että DORA-asetuksen TVT-palveluja koskevan sääntelyn suhde EU:n telesääntelyyn ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviin on osin epäselvä. Näiden asiantuntijalausuntojen mukaan on myös epäselvää, merkitseekö DORA-asetus finanssialan toimijoille tarjottavien palvelujen osalta poikkeusta sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta koskevaan sääntelyyn. Niiden mukaan valmistelussa tulisi paremmin huomioida pitkään voimassa ollut telesääntely, jonka nojalla Traficom valvoo kattavasti sektorin toimintavarmuutta, häiriöttömyyttä, turvallisuutta ja luottamuksellisen viestinnän suojan toteutumista.

Talousvaliokunta toteaa, että DORA-asetus on TVT-palveluntarjoajina toimivia kolmansia osapuolia koskevien soveltamisala- ja valvontakehikkosäännösten osalta suoraan sovellettavaa oikeutta, joka ei mahdollista kansallista liikkumavaraa. Valiokunta viittaa myös valtiovarainministeriön 27.6.2024 päivättyyn vastineeseen, jonka mukaan Finanssivalvonnalla ei ole kansallisen sääntelyn nojalla oikeutta vaatia teleoperaattorien hallussa olevia tietoliikennetietoja. Suomessa oikeus saada televalvontatietoja on pakkokeinolaissa (806/2011) säädettyin edellytyksin ainoastaan poliisilla, jolle tuomioistuimien voi antaa luvan saada televalvontatietoja, kun on kyse esimerkiksi törkeistä sisäpiiritiedon väärinkäyttöepäilyistä tai markkinoiden vääristämisepäilyistä. Valiokunta yhtyy valtiovarainministeriön vastineessa esitettyihin perusteluihin ja näkemykseen, jonka mukaan nyt käsiteltävänä oleva ehdotus ei vaaranna sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta koskevan sääntelyn soveltamista tai sen tavoitteiden toteutumista.

Viranomaisten välinen yhteistyö kyberturvallisuuden edistämiseksi

Voimassa olevan lain mukaan Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu viranomaisyhteistyö sekä kansallisella tasolla että EU-säädösten nojalla perustettujen EU:n laajuisten yhteistyöjärjestelyiden puitteissa. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan tässä yhteydessä lisättäväksi uusi 3 f §, jossa säädetään Finanssivalvonnan ja muiden viranomaisten yhteistyöstä erityisesti kyberturvallisuuden edistämiseksi. Uuden säännöksen tarkoituksena on lähinnä selkeyttää Finanssivalvonnan ja muiden viranomaisten yhteistyön järjestämistä sekä korostaa aktiivisen viranomaisyhteistyön merkitystä kyberturvallisuuden korkean tason varmistamisessa. Tässä työssä keskeisiä viranomaisia Finanssivalvonnan ja Kyberturvallisuuskeskuksen ohella ovat erityisesti valtiovarainministeriö, Rahoitusvakausvirasto, Suomen Pankki ja Huoltovarmuuskeskus.

Asiantuntijalausunnoissa pidetään kannatettavina finanssivalvontalakiin ehdotettua uutta 3 f §:ää ja sitä täydentävää 71 §:n uutta 20 kohtaa, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus DORA-asetuksessa määritellyin edellytyksin luovuttaa salassapitosääntöjen estämättä tietoja Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskukselle. Lisäksi pidetään tärkeänä, että säännöksessä korostetaan Finanssivalvonnan velvollisuutta välittää saamansa poikkeamailmoitukset ilman aiheutonta viivytystä Kyberturvallisuuskeskuksen tietoon. Talousvaliokunta yhtyy näihin asiantuntijalausunnoissa esitettyihin näkemyksiin ja korostaa toimivan viranomaisyhteistyön keskeistä merkitystä finanssialan häiriönsietokyvyn vahvistamisessa. Valiokunta kuitenkin viittaa hallituksen esityksen perusteluihin ja korostaa, että yleinen yhteistyövelvoite ei itsessään tarkoita oikeutta poiketa tiedon salassapitoa koskevista säännöksistä, vaan salassa pidettävien tietojen luovuttaminen on arvioitava soveltuvien säännösten nojalla kussakin tapauksessa erikseen.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

DORA-asetuksella ja sitä täydentävällä kansallisella sääntelyllä on vaikutuksia myös Rahoitusvakaussiviraston toimintaan. Kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena toimivalla Rahoitusvakaussivirastolla on lakisäateisten tehtäviensä hoitamiseksi oltava kattava tilannekuva luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten ajantasaisesta kyberturvallisuustilanteesta. Muutaman asiantuntijalausannon mukaan ehdotettua 3 f §:n soveltamisalaa tulisi tämän vuoksi laajentaa niin, että EU-sääntelyn mukaisten toimivaltuuksien lisäksi säännöksessä huomioitaisiin kansallisesti säädetyt viranomaisten toimivaltuudet sekä Rahoitusvakaussiviraston tehtävät huoltovarmuustilijärjestelmää hallinnoivana viranomaisena.

Talousvaliokunta yhtyy valtiovarainministeriön 27.6.2024 päivätyssä vastineessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan Rahoitusvakaussivirastolla on voimassa olevan lain mukaan riittävät ja kattavat oikeudet saada tarvittavat tiedot DORA-asetuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi. Rahoitusvakaussiviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 7 luvun 2 ja 4 §:ssä säädetään Rahoitusvakaussiviraston oikeudesta saada Suomen Pankilta, Finanssivalvonnalta ja muilta viranomaisilta sekä rahoitusmarkkinoilla toimivalta oikeushenkilöltä ja tämän palveluksessa olevalta luonnolliselta henkilöltä tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Lisäksi eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitusalaalla annetun lain (666/2022) mukaan luottolaitoksen on toimitettava Rahoitusvakaussivirastolle laissa tarkoitettut huoltovarmuustilijärjestelmän käyttöönottoon ja toimintaan liittyvät välttämättömät ja ajantasaiset tiedot.

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia koskevaan Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momenttiin ei ehdoteta muutoksia. Yhden asiantuntijalausannon mukaan määräyksenantovaltuuksia tulisi täydentää niin, että Finanssivalvonta voisi antaa määräyksiä DORA-asetuksen soveltamisalaan kuuluvien valvottavien velvollisuudesta raportoida tieto- ja viestintäteknikka-poikkeamista myös tilanteissa, joissa DORA-asetus ei edellytä raportointia. Lisäksi lausunnossa todetaan, että Finanssivalvonnan tulisi voida antaa määräyksiä TVT-poikkeamien raportoinnista myös niille valvottaville, jotka eivät kuulu DORA-asetuksen soveltamisalaan. Näitä valvottavia ovat esimerkiksi eläkevakuutussektorin toimijat.

Valtiovarainministeriön vastineessa ja hallituksen esityksessä nimenomaisesti todetaan, että Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia ei ole tarpeen laajentaa DORA-asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä. Tämän ei katsota olevan tarpeen, koska finanssiyhteisöt ovat suoraan DORA-asetuksen nojalla velvollisia raportoimaan laajavaikutteisista tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvistä poikkeamista, ja lisäksi Finanssivalvonta on voimassa olevan lainsäädännön nojalla antanut määräykset muun ohella häiriöitä koskevien tietojen toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Talousvaliokunta yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen, ja pitää tärkeänä huolehtia myös siitä, ettei Finanssivalvonnan määräyksiin sisälly DORA-asetuksen kanssa päällekkäisiä velvollisuuksia.

Uhkaperusteista tunkeutumista koskevat toimivaltuudet

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta vastaa myös uhkaperusteiseen tunkeutumistestaukseen liittyvistä tehtävistä kansallisella tasolla. Tunkeutumistestauksessa järjestelmään hyökätään oikeaa tietoturvahyökkäystä muistuttavalla tavalla, ja testauksen tarkoituksena on tunnistaa ja pri-

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

orisoida riskejä sekä parantaa järjestelmän tietoturvaa. Muutamassa asiantuntijalausunnossa korostetaan, että asetuksessa tarkoitettua uhkaperusteista tunkeutumistestausta koskevat velvoitteet tulee pyrkiä täyttämään Suomen Pankin ylläpitämän TIBER-FI-toimintamallia hyödyntämällä ja sitä kehittämällä. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen ja viittaa valtiovarainministeriön vastineeseen, jonka mukaan TIBER-FI-toimintamallia on tarkoitus hyödyntää jatkossakin uhkaperusteisen tunkeutumistestauksen toteuttamisessa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta ehdottaa muutoksia lain johtolauseeseen.

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Pykälässä on yhteensovittamistarve. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 40, 41 ja 42 kohdissa huomioidaan pykälään aiemmin tehdyt muutokset (Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta 403/2024).

40 §. Seuraamusmaksu. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin 12 kohtaan teknistä korjausta.

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälän 3 momentissa on yhteensovittamistarve. Valiokunta ehdottaa, että 3 momentissa huomioidaan siihen aiemmin tehdyt muutokset (Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta 403/2024).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 67/2024 vp sisältyvät 2. — 11. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 67/2024 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 52 a §, sellaisena kuin se on laissa 959/2018,

muutetaan 5 §:n ~~40 kohta~~ 41 kohta, 38 §:n 1 momentin 11 kohta, 40 §:n 2 momentin 11 ja 12 kohta, 41 §:n 3 momentti, 50 p § ja 71 §:n 1 momentin 19 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 41 kohta ja 41 §:n 3 momentti laissa 403/2024, ja 38 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 184/2023, 40 §:n 2 momentin 11 ja 12 kohta laissa 214/2022, ~~41 §:n 3 momentti laissa 205/2022~~, 50 p § laissa 291/2018 ja 71 §:n 1 momentin 19 kohta laissa 524/2021, sekä

lisätään 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1198/2014, 1145/2015, 1442/2016, 445/2023 ja 1261/2023, siitä lailla 1442/2016 kumotun 7 ja 7 a kohdan tilalle uusi 7 ja 7 a kohta, lakiin uusi 3 f §, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, ja 192/2023 ja 403/2024, uusi 42 kohta, 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 316/2020, 379/2021, 153/2022, 205/2022 ja 184/2023, uusi 12 kohta, 38 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 611/2014, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 316/2020, 379/2021, 153/2022, 205/2022, ja 184/2023 ja 403/2024, uusi 7 momentti, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1071/2017, 1108/2018, 316/2020, 379/2021, 599/2021, 941/2021 ja 214/2022, uusi 13 kohta, 43 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 176/2016, 1071/2017 ja 524/2021, uusi 5 momentti ja 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016, 446/2017, 1071/2017, 402/2018, 574/2019, 569/2020, 270/2021, ja 524/2021 ja 403/2024, uusi 20 kohta seuraavasti:

3 §

Tehtävät

Laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta:

7) edistää finanssimarkkinoilla toimivien kyberturvallisia toimintatapoja;

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

7 a) edistää finanssimarkkinoiden kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä;

3 f §

Viranomaisyhteistyö kyberturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn edistämiseksi

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Pankin, Rahoitusvakuusviraston, Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvien häiriöiden hallitsemiseksi ja vaikutusten pienentämiseksi.

Finanssivalvonta osallistuu finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *EU:n DORA-asetus*, 32 ja 47–49 artiklan mukaiseen viranomaisyhteistyöhön ja Euroopan laajuiseen systeemisten kyberpoikkeamien koordinoitikehyksen toimintaan, sekä muutoin toimii yhteistyössä Euroopan keskuspankin, Euroopan järjestelmäriskikomitean, Euroopan kyberturvallisuusviraston, Euroopan valvontaviranomaisten, muiden EU-viranomaisten sekä ulkomaisien ETA-valvontaviranomaisten kanssa tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvien häiriöiden hallitsemiseksi ja vaikutusten pienentämiseksi.

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2555 (*NIS 2 -direktiivi*) mukaisten tehtävien hoitamisessa Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2557, jäljempänä *CER-direktiivi*, mukaisten tehtävien hoitamiseksi, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja niiden välisen vapaaehtoisen tiedonvaihdon edistämiseksi valtiovarainministeriön, sisäministeriön, Huoltovarmuuskeskuksen ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

~~40) sitä, joka on eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) 4 §:n perusteella velvollinen ilmoittautumaan Finanssivalvonnan pitämään luotonantaja- ja vertaislainvälittäjärekisteriin;~~

41) sitä, joka on velvollinen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 41 artiklan 1 ja 2 kohdan ja 83 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen omistusosuusien hankinnasta ja luovutuksesta;

~~41)42)~~ EU:n DORA-asetuksen 3 artiklan 19 alakohdassa tarkoitettua TVT-palveluntarjoajana olevaa kolmatta osapuolta.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

11) laiminlyö tai rikkoo eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 8 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden;

12) laiminlyö tai rikkoo EU:n DORA-asetuksen 16 artiklassa säädetyn TVT-riskin hallintavelvollisuuden.

Jos rikemaksu määrätään 1 momentin 12 kohdan nojalla, rikemaksun suuruutta arvioitaessa huomioon otettavien seikkojen osalta noudatetaan 2 momentin sijaan EU:n DORA-asetuksen 51 artiklan 2 kohtaa.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

11) kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa;

12) PEPP-asetuksen 5–7 artiklan säännöksiä rekisteröintivelvollisuudesta ja säännöksiä virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta, joiden perusteella PEPP-tuote on rekisteröity Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pitämään julkiseen keskusrekisteriin, 18 artiklan säännöksiä siirrettävyysspalvelun tarjoamisesta, 19 artiklan säännöksiä PEPP-tuotteen alatilin käyttämisestä, 20 artiklan säännöksiä uuden alatilin avaamista koskevista tiedonantovelvollisuuksista, 21 artiklan säännöksiä siirrettävyyttä koskevien tietojen toimittamisesta toimivaltaisille viranomaisille, 22 artiklan säännöksiä PEPP-tarjoajia ja PEPP-jakelijoita koskevasta yleisperiaatteesta, 23 artiklan säännöksiä erityyppisiin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin sovellettavasta jakelujärjestelystä, 24 artiklan säännöksiä sähköisestä jakelusta ja muiden pysyvien välineiden käyttämisestä, 25 artiklan säännöksiä tuotehallintavaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjasta, 27 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan kielestä, 28 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan sisällöstä, 29 artiklan säännöksiä markkinointiaineistosta, 30 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan tarkistamisesta, 31 artiklan säännöksiä siviilioikeudellisesta vastuusta, 32 artiklan säännöksiä biometrisiä riskejä kattavista PEPP-sopimuksista, 33 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan toimittamisesta, 34 artiklan säännök-

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

siä PEPP-asiakkaan tarpeiden ja vaatimusten täsmentämisestä ja neuvonnan antamisesta, 35 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta koskevista yleisistä säännöksistä, 36 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotteen sisällöstä, 37 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta täydentävistä lisätiedoista, 38 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille eläkkeelle siirtymistä edeltävässä vaiheessa ja PEPP-edunsaajille maksatusvaiheessa annettavista tiedoista, 39 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille ja PEPP-edunsaajille pyynnöstä annettavista tiedoista, 40 artiklan säännöksiä yleisistä säännöksistä koskien raportointia kansallisille viranomaisille, 41 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheen sijoittamista koskevista säännöksistä, 42 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien sijoitusvaihtoehtoja koskevista yleisistä säännöksistä, 43 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjän tekemästä sijoitusvaihtoehdon valinnasta, 44 artiklan säännöksiä valitun sijoitusvaihtoehdon muuttamisen edellytyksistä, 45 artiklan säännöksiä PEPP-perustuotteesta, 46 artiklan säännöksiä riskien vähentämistekniikoista, 47 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheeseen liittyvistä ehdoista, 48 artiklan säännöksiä säilytysyhteisön säilytys- ja valvontatehtävistä, 50 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaiden valituksen ratkaisemisesta, 52 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun tarjoamisesta, 53 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun käynnistämisestä, 54 artiklan säännöksiä vaihtopalveluun liittyvistä maksuista, 55 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien suojaamisesta taloudellisilta tappioilta tai 56 artiklan säännöksiä vaihtopalvelua koskevista tiedoista; **tai**

13) EU:n DORA-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua finanssiyhteisöä velvoittavia mainitun asetuksen 5–14 artiklan säännöksiä TVT-riskin hallinnasta, 17–19 artiklan säännöksiä TVT:hen liittyvien poikkeamien hallinnasta, luokittelusta ja raportoinnista, 24–27 artiklan säännöksiä digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksesta tai 28–30 artiklan säännöksiä kolmansiin osapuoliin liittyvän TVT-riskin hallinnasta.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on vertailuarvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan. Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa ~~on otettava huomioon myös rikkomuksen vaikutus sijoittajien etuihin.~~ noudatetaan 2 momentin sijaan mitä EU:n joukkorahoitusasetuksen 40 artiklassa säädetään. Jos kyse on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mitä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 112 artiklassa säädetään. Jos kyse on arvopaperistamisasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mitä tämän lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettua arvopaperistamisasetuksen 33 artiklassa säädetään. Jos kyse on EU:n DORA-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan EU:n DORA-asetuksen 51 artiklan 2 kohtaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Jos rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu määrätään EU:n DORA-asetuksen rikkomisen johdosta, päätöksen julkistamiseen sovelletaan tämän pykälän sijaan EU:n DORA-asetuksen 54 artiklaa.

50 p §

Toiminta EU:n DORA-asetuksessa, NIS 2 -direktiivissä ja CER-direktiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii EU:n DORA-asetuksen 46 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ja 26 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

Finanssivalvonta toimii NIS 2 -direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen I toimialojen 3 ja 4 osalta.

Finanssivalvonta toimii CER-direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena mainitun direktiivin liitteen toimialojen 3 ja 4 osalta.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäynnösten estämättä tietoja:

19) Euroopan komissiolle sellaisia finanssimarkkinoiden valvontaan liittyviä tietoja, jotka ovat tarpeen komissiolle säädetyn toimivallan käyttämiseksi;

20) tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvistä häiriöistä ja uhkista Liikenne- ja viestintävirastolle 3 f §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteistyön toteuttamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 ja 11 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 9 luvun 2 §:n 1 momentti ja 16 §:n 3 momentti sekä 11 luvun 2 §:n 2 momentin 10 kohta,
sellaisena kuin niistä on 11 luvun 2 §:n 2 momentin 10 kohta laissa 233/2021, sekä
lisätään 11 luvun 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 11 kohta seuraavasti:

9 luku

Riskien hallinta

2 §

Riskienhallintajärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksella on oltava tehokkaat ja luotettavat sekä kirjallisesti kuvatut hallinto- ja ohjausjärjestelmät luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvien nykyisten ja tulevien riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi. Näihin kuuluvat:

- 1) selkeä organisaatorakenne, jossa toimivalta- ja vastuusuhteet on määritelty kattavasti ja selkeästi;
 - 2) tehokkaat riskienhallinnan raportointiprosessit;
 - 3) terveet sisäisen valvonnan, hallinnon ja laskennan prosessit;
 - 4) finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *EU:n DORA-asetus*, ja sen nojalla annettujen säännösten mukaiset verkko- ja tietojärjestelmät;
 - 5) palkitsemisjärjestelmiä koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat, jotka ovat sopusoinnussa terveen ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistävät sitä.
-

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

16 §

Operatiivinen riski

Luottolaitoksella on oltava varautumis- ja jatkuvuussuunnitelmat liiketoiminnan vakaviin häiriöihin varautumiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen sekä häiriötilanteissa aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseen. Mainittuihin suunnitelmiin sisällytettävistä luottolaitoksen tieto- ja viestintätekniiikan liiketoiminnan jatkuvuutta koskevista toimintaperiaatteista ja suunnitelmista sekä tieto- ja viestintätekniiikan reagointi- ja palautumissuunnitelmista säädetään EU:n DORA-asetuksen 11 artiklassa.

11 luku

Luottolaitoksen valvonta

2 §

Valvojan arvio

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa valvojan arviossa tulee ottaa huomioon ainakin:

- 10) luottolaitokseen kohdistuva rahoitustaseen korkoriski;
- 11) EU:n DORA-asetuksen IV luvun mukaisen digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksen paljastamat riskit.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n ja 7 a luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 7 luvun 2 §:n 3–5 momentti sekä 7 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1069/2017, seuraavasti:

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

2 §

Toiminnan luotettava järjestäminen

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen jatkuvuuden ja säännönmukaisuuden turvaamiseksi. Tätä varten sijoituspalveluyrityksen on käytettävä tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhteisia järjestelmiä, resursseja ja menettelyjä. Sähköisen tietojenkäsittelyn valvonta- ja suojajärjestelyjen on oltava finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *EU:n DORA-asetus*, ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava moitteettomat hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, omat sisäiset valvontamekanismit sekä tehokkaat riskinarviointimenettelyt.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään vakaat turvajärjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen EU:n DORA-asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti, minimoida tiedon turmeltumisen ja luvattoman käytön riski ja estää tietojen vuotaminen ja jotka turvaavat tiedon luottamuksellisuuden kaikissa vaiheissa, rajoittamatta Finanssivalvonnan pääsyä tietoihin.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

7 a luku

Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy

1 §

Algoritminen kaupankäynti

Algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalla sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään sen harjoittamaan liiketoimintaan soveltuvat tehokkaat järjestelmät ja riskienhallintamenetelmät, joiden avulla voidaan:

1) varmistaa sen kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti EU:n DORA-asetuksen II luvun ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti sekä asianmukaiset kaupankäynnin raja-arvot ja limiitit;

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla sijoituspalveluyrityksellä on lisäksi oltava käytössään tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt, joiden avulla voidaan korjata sen kaupankäyntijärjestelmissä esiintyvät häiriöt. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava EU:n DORA-asetuksen 11 artiklan mukaiset tieto- ja viestintätekniiikan liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet ja suunnitelmat sekä tieto- ja viestintätekniiikan reagointi- ja palautumissuunnitelmat. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testattuja ja niitä valvotaan asianmukaisesti, jotta ne täyttävät 1 ja 2 momentissa sekä EU:n DORA-asetuksessa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

maksulaitoslain 19 a ja 19 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 19 a §:n 1 momentti ja 19 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 890/2017, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

19 a §

Operatiivisten ja turvallisuusriskien hallinta

Maksulaitoksen, 7 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen nojalla maksupalveluita tarjoavan henkilön ja 7 b §:ssä tarkoitetun tilitietopalvelun tarjoajan on luotava riittävä riskienhallintajärjestelmä riskienhallintatoimenpiteistä ja valvontamekanismeista tarjoamiensa maksupalveluiden operatiivisten ja turvallisuusriskien hallitsemiseksi. Niillä on oltava tehokas poikkeamien hallintamenetely ja niiden on kyettävä havaitsemaan ja luokittelemaan merkittävät operatiiviset ja turvapoikkeamat. Mitä tässä momentissa säädetään, ei rajoita finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *EU:n DORA-asetus*, II luvun ja sen nojalla annettujen säännösten soveltamista.

19 b §

Poikkeamista ja petoksista ilmoittaminen

Tiliä pitävän maksulaitoksen ja 7 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen nojalla maksupalveluita tarjoavan henkilön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos se havaitsee, että tilitietopalvelun tai maksutoimeksiantopalvelun tarjoaja käyttää maksutiliä oikeudettomasti tai petollisesti ja tilinpitäjä sen perusteella estää tilitietopalvelun tai maksutoimeksiantopalvelun tarjoajan pääsyn maksutilille. Ilmoituksen on sisällettävä riittävät tiedot poikkeamasta sekä toimenpiteet sen johdosta. Finanssivalvonnan on arvioitava tapaus ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Maksulaitoksen, 7 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen nojalla maksupalveluita tarjoavan henkilön ja 7 b §:ssä tarkoitetun tilitietopalvelun tarjoajan on toimitettava vähintään vuosittain Finanssivalvonnalle tilastotiedot maksuvälineisiin liittyvistä petoksista. Finanssivalvonnan on toimitettava nämä tiedot kootusti Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan keskuspankille. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta raportointivelvollisuudesta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta sähkörahayhteisöön.

Maksulaitoksen, 7 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen nojalla maksupalveluita tarjoavan henkilön, 7 b §:ssä tarkoitetun tilitietopalvelun tarjoajan ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta ilmoittaa tieto- ja viestintätekniikkaan sekä toiminnan harjoittamiseen tai turvallisuuteen vaikuttaviin maksuihin liittyvistä poikkeamista säädetään EU:n DORA-asetuksen III luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 1 §:n 1, 3 ja 5 momentti sekä 18 §:n 1 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 295/2019, seuraavasti:

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

1 §

Säännellyn markkinan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

Pörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Pörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Pörssin on hallittava tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä riskejä finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *EU:n DORA-asetus*, II luvun ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

Pörssin on varmistettava kaupankäyntijärjestelmän toiminnan luotettavuus ja jatkuvuus myös häiriötilanteissa. Pörssillä on oltava toiminnallinen häiriönsietokyky, jota sen on ylläpidettävä EU:n DORA-asetuksen II luvun ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti ja siten varmistettava, että sillä on riittävä kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky, riittävä kapasiteetti toimeksiantojen ja viestien ruuhkahuippujen käsittelyyn ja varmistettava asianmukainen kaupankäynti markkinoiden vakavissa stressiolosuhteissa. Säännellyn markkinan palvelujen jatkuvuuden varmistamiseksi pörssillä on oltava EU:n DORA-asetuksen 11 artiklan mukaiset tieto- ja viestintätekniikan liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet ja suunnitelmat, sekä tieto- ja viestintätekniikan reagointi- ja palautumissuunnitelmat. Pörssin on testattava säännöllisesti kuormituskokein kaupankäyntijärjestelmän toimintaa edellä kuvattujen vaatimusten täyttämiseksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

Mitä 1 momentissa säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön lukuun ottamatta velvollisuutta hallita tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä riskejä EU:n DORA-asetuksen II luvun ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

18 §

Algoritminen kaupankäynti

Pörssillä on oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja menettelytavat sen varmistamiseksi, että algoritminen kaupankäynti ei aiheuta tai ole omiaan aiheuttamaan tavanomaisesta poikkeavia kaupankäyntiolosuhteita ja että pörssi voi käsitellä kaikkia algoritmista kaupankäynnistä aiheutuneita tavanomaisesta poikkeavia kaupankäyntiolosuhteita. Pörssin järjestelmien ja menettelytapojen tulee sisältää:

1) velvoite kaupankäyntiosapuolille testata algoritmejaan pörssin tarjoamassa testausympäristössä EU:n DORA-asetuksen II ja IV luvun ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

sijoitusrahastolain 5 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 5 luvun 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

5 luku

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

1 §

Rahastoyhtiön riskienhallinta

Rahastoyhtiö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Sähköisen tietojenkäsittelyn valvonta- ja suojajärjestelyjen on oltava finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554 ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

7 luku

Toiminnan järjestäminen

2 §

Hallinto- ja valvontajärjestelyt

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava luotettavat hallinto- ja kirjanpitomenettelyt. Sähköisen tietojenkäsittelyn valvonta- ja suojajärjestelyjen on oltava finanssialan digitaalisesta häiriön-sietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuk-sen (EU) 2022/2554 ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 1 luvun 13 §:n ja 3 luvun 12 §:n muut-tamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) 1 luvun 13 § sekä
lisätään 3 luvun 12 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

1 luku

Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

13 §

Säännökset, joiden soveltaminen riippuu vakuutettujen lukumäärästä

Lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua (*pieni lisäeläkelaitos*), ei sovelleta 3 luvun 1 ja 5–11 §:ää, 12 §:n 1–3 momenttia, 13 ja 15–17 §:ää, 4 luvun 2 §:ää, 6 luvun 27–35 §:ää, 7 luvun 1 §:ää, 2 §:n 2 momenttia, 4, 5 ja 8–12 §:ää, 13 lukua eikä 15 luvun 1–6 ja 8–10 §:ää.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua, ei sovelleta 3 luvun 4 §:ää ja 12 §:n 4 momenttia, eikä 6 luvun 3 §:ää ja 16 §:n 1 momenttia.

3 luku

Johto ja hallintojärjestelmä

12 §

Toimintaperiaatteet, sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma

Lisäeläkelaitoksen verkko- ja tietojärjestelmien on oltava finanssialan digitaalisesta häiriön-sietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuk-sen (EU) 2022/2554 ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

vakuutusyhtiölain 6 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 8 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
981/2013, seuraavasti:

6 luku

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

8 §

Yleiset hallintovaatimukset

Vakuutusyhtiön on varmistettava toimintansa jatkuvuus ja toimintavarmuus. Tätä varten yhtiöllä on oltava jatkuvuussuunnitelma. Vakuutusyhtiön verkko- ja tietojärjestelmien on oltava finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554 ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (291/1979) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1617/1991 ja 1083/2000, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Yhtiöön ei sovelleta finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/2554.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1545/2011, uusi 5 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2024 vp

3§

Hallinto

Yhtiöön ei sovelleta finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/2554.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27.9.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sakari Puisto ps
varapuheenjohtaja Ville Kaunisto kok
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Miapetra Kumpula-Natri sd
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Juha Viitala sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen